

Conference
on the **Future**
of **Europe**

Konferencia o budúcnosti Európy

**Európska panelová diskusia občanov 1: „Silnejšie
hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a
zamestnanosť/Vzdelávanie, kultúra, mládež a
šport/Digitálna transformácia“**

Odporúčania

Konferencia o budúcnosti Európy

Európska panelová diskusia občanov 1:

„Silnejšie hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a zamestnanosť/Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport/Digitálna transformácia“

ODPORÚČANIA PRIJATÉ V PANELOVEJ DISKUSII (KTORÉ SA MAJÚ PREDLOŽIŤ PLENÁRNEMU ZASADNUTIU)

Okruh 1: Práca v Európe

Podokruh 1.1. Trh práce

- 1. Odporúčame zaviesť minimálnu mzdu s cieľom zabezpečiť podobnú kvalitu života vo všetkých členských štátoch. Uznávame, že v rámci smernice EÚ COM(2020) 682 sa vyvíja úsilie o zjednotenie životnej úrovne. Minimálnou mzdou sa musí zabezpečiť minimálny čistý príjem, aby sa dosiahol základný cieľ: každý, kto to potrebuje, by mal mať viac finančných prostriedkov. Pri minimálnej mzde by sa mali zohľadniť tieto aspekty:**
 - EÚ by mala zabezpečiť účinné vykonávanie, pretože v súčasnosti nie všetky členské štáty primerane chránia pracovníkov.
 - Osobitná pozornosť by sa mala venovať monitorovaniu a sledovaniu zvyšovania životnej úrovne.
 - Minimálna mzda musí zohľadňovať kúpnu silu v rôznych krajinách. Na prispôsobenie meniacim sa životným nákladom (napr. v dôsledku inflácie) je potrebný cyklus pravidelného prehodnocovania.

Odporúčame to, pretože minimálna mzda posilňuje sociálnu spravodlivosť na trhu práce a zlepšuje konkrétne životné podmienky zamestnancov vo všetkých členských štátoch. Je to obzvlášť dôležité v kontexte pracovného prostredia, ktoré sa rýchlo mení, napr. digitalizáciou.

- 2. Hoci už existuje regulácia na úrovni EÚ (smernica EÚ o pracovnom čase – 2003/88/ES), nestačí na zabezpečenie zdravej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom. Ako prvý krok odporúčame, aby sa preskúmalo, či je existujúci rámec primeraný súčasným okolnostiam. Po druhé, EÚ by mala zaviesť prísnejší monitorovací mechanizmus na zabezpečenie vykonávania vo všetkých členských štátoch. Osobitnú pozornosť treba venovať rôznym odvetviam, ktoré so sebou nesú rôznu úroveň stresu a záťaž – psychologickéj**

či fyzickej. Iné sektory sa však zároveň spoliehajú na väčšiu flexibilitu zamestnancov, aby sa prispôbili špecifickým podnikovým potrebám.

Odporúčame to, pretože lepšia rovnováha medzi pracovným a súkromným životom je dôležitá, keďže posilňuje sociálnu súdržnosť a prispieva k rovnakým podmienkam zamestnancov. Takisto prispieva duševnej pohode jednotlivých zamestnancov.

Podokruh 1.2. Mládež a zamestnanosť

- 3. Odporúčame harmonizáciu úrovne všetkých rôznych vzdelávacích programov v EÚ a uznávanie vnútroštátneho obsahu. Odporúčame preto, aby sa odborné tituly validovali a vzájomne uznávali vo všetkých členských štátoch EÚ.**

Odporúčame to, pretože chceme uľahčiť európsku mobilitu pracovníkov a znížiť administratívnu záťaž.

- 4. Odporúčame, aby študenti stredných škôl (vo veku od 12 rokov) mali možnosť nahliadnuť do trhu práce, ktorý ich čaká, tým, že dostanú príležitosť zúčastniť sa na viacerých kvalitných návštevách ziskových a neziskových organizácií a vidieť, ako fungujú. Navrhujeme motivovať spoločnosti, aby prijímali študentov na takéto návštevy, ich dotovaním. V odľahlých oblastiach, kde je menej príležitostí, musia miestne školy, samosprávy, organizácie a spoločnosti úzko spolupracovať, aby boli študentské návštevy aj účinné.**

Odporúčame to, pretože chceme, aby mladí ľudia získali prehľad o rôznych možnostiach na trhu práce a mohli si vďaka tomu lepšie zvoliť oblasť štúdia a profesionálnu budúcnosť a pochopiť, aký je výber oblasti štúdia dôležitý. Študenti sa vďaka návštevám naučia zodpovednosti a rešpektu voči trhu práce. Takisto im to pomôže začleniť sa do trhu práce. Táto situácia je výhodná pre obe strany.

- 5. Odporúčame, aby sa do učebných plánov všetkých predmetov v školách zaradilo precvičovanie „mäkkých“ zručností. Pod mäkkými zručnosťami rozumieme: počúvanie druhých, podporu dialógu, odolnosť, porozumenie, rešpekt voči iným a ich uznanie, kritické myslenie, samoštúdium, neustála zvedavosť a zameranie na výsledky. Učitelia by mali úzko spolupracovať so**

sociálnymi pracovníkmi a/alebo psychológmi, aby sa vyškolili v odovzdávaní týchto zručností. Ďalšie návrhy, ktoré by sa mali uskutočniť: organizovať pre študentov medziškolské výmenné programy, športové a kultúrne podujatia atď.

Odporúčame to, pretože mäkké zručnosti sú základnými zručnosťami, ktoré sa v digitálnom veku vytrácajú a pre budúcnosť našej mládeže sú absolútne nevyhnutné. Chceme zdôrazniť ich zakomponovanie do učebných plánov, aby sa vďaka nim študenti stali odolnými, dokázali predchádzať psychickým problémom, ktoré ich v ďalšom živote môžu postretnúť, a prekonávať ich. Sociálne zručnosti posilňujú medziľudské vzťahy a pomáhajú ľuďom nájsť si miesto v spoločnosti.

- 6. Odporúčame, aby pre prípad vážnej krízy (napr. zdravotnej krízy, vojny atď.) existovali dobre pripravené plány s podrobnými postupmi, ktoré sa budú dať flexibilne zaviesť, aby sa minimalizoval dosah na našu mládež, jej štúdium, odbornú prípravu, duševnú pohodu atď. Pod dosahom rozumieme: vyššie náklady na štúdium alebo odbornú prípravu, povinné predĺženie štúdia, sťaže, ktoré sa nedali absolvovať, nárast psychických problémov. Je potrebné zaviesť postupy, aby sa minimalizoval dosah na mladých ľudí pri vstupe na trh práce.**

Odporúčame to, pretože postavenie mladých ľudí je v čase krízy veľmi zraniteľné.

Podokruh 1.3. Digitalizácia v práci

- 7. Odporúčame, aby EÚ zaviedla alebo posilnila existujúce právne predpisy, ktorými sa reguluje „inteligentná organizácia práce“ (teda práca online a na diaľku, napr. práca z domu alebo z iného miesta prostredníctvom online pripojenia). Ďalej odporúčame, aby EÚ prijala právne predpisy s cieľom motivovať spoločnosti k tomu, aby prijali spoločenskú zodpovednosť a aby udržali kvalitné „inteligentné“ pracovné miesta v EÚ. Môže ísť o finančné stimuly a/alebo dobré meno, pričom by sa mali zohľadňovať existujúce medzinárodne uznávané kritériá environmentálneho, sociálneho a správneho dosahu (ESG). Aby sa tak stalo, EÚ by mala vytvoriť pracovnú skupinu expertov zo všetkých zainteresovaných strán s cieľom preskúmať a posilniť takúto legislatívu.**

Odporúčame to, pretože musíme podporovať kvalitné „inteligentné“ pracovné miesta a zabrániť ich premiestneniu do krajín mimo EÚ s nižšími nákladmi. Pandémia COVID-19 a globálne hospodárske trendy zvyšujú naliehavosť ochrany pracovných miest v EÚ a regulácie „inteligentnej organizácie práce“.

- 8. Odporúčame, aby EÚ zaručila právo na digitálne vzdelávanie pre všetkých občanov EÚ. Najmä digitálne zručnosti mladých ľudí by sa mohli posilniť, ak by sa v školách zaviedla certifikácia EÚ, ktorá by ich pripravila na trh práce, ktorý ich čaká. Odporúčame tiež špecifické vzdelávanie na úrovni EÚ zamerané na rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov, aby si udržali konkurencieschopnosť na trhu práce. Napokon odporúčame, aby EÚ zvýšila informovanosť o existujúcich digitálnych platformách, ktoré spájajú ľudí so zamestnávateľmi a pomáhajú im nájsť si prácu v EÚ, napr. o portáli EURES.**

Odporúčame to, pretože certifikované digitálne zručnosti majú zásadný význam pre vstup ľudí na trh práce a pre pracovníkov, aby sa mohli rekvalifikovať a udržať si konkurencieschopnosť.

Okruh 2: Hospodárstvo pre budúcnosť

Podokruh 2.1. Inovácia a konkurencieschopnosť Európy

- 9. Odporúčame, aby EÚ vytvorila príležitosti pre rôzne subjekty (univerzity, spoločnosti, výskumné inštitúcie atď.) investovať do výskumu a inovácie s cieľom vyvíjať:**
- nové materiály, ktoré majú slúžiť ako udržateľnejšie a biologicky rozmanitejšie alternatívy k tým súčasným,
 - inovatívne využívanie existujúcich materiálov (aj na základe recyklácie a najmodernejších techník, ktoré majú najmenšiu environmentálnu stopu).

Odporúčame, aby išlo o trvalý dlhodobý záväzok EÚ (aspoň do roku 2050).

Odporúčame to, pretože žijeme na planéte s obmedzenými zdrojmi. Ak chceme mať budúcnosť, musíme chrániť klímu a hľadať alternatívy priaznivé pre planétu. Chceme tiež, aby sa EÚ stala lídrom v tejto oblasti so silnou konkurenčnou výhodou na medzinárodnej scéne. Zámerom odporúčania je dosiahnuť inovačné výsledky, ktoré možno uplatniť plošne v rôznych oblastiach a krajinách. Takisto by malo pozitívny vplyv na hospodárstvo a trh práce, keďže by sa vytvorili nové

pracovné príležitosti v oblasti udržateľnej inovácie. Mohlo by prispieť k boju proti sociálnej nespravodlivosti nahradením súčasných vykorisťujúcich výrobných prostriedkov novými, etickejšími.

10. Odporúčame, aby EÚ prijala dlhodobý a trvalý záväzok výrazne zvýšiť svoj podiel energie z udržateľných zdrojov s využitím rôznych obnoviteľných zdrojov, ktoré majú najnižšiu environmentálnu stopu (na základe holistického posudzovania životného cyklu). Okrem toho by EÚ mala investovať do zlepšovania a udržiavania kvality elektrickej infraštruktúry a elektrizačnej sústavy. Odporúčame tiež, aby sa prístup k energii a jej cenová dostupnosť považovali za základné právo občanov.

Odporúčame to, pretože:

- diverzifikáciou zdrojov energie (vrátane slnečnej, veternej, vodíkovej, morskej energie alebo akýchkoľvek budúcich udržateľných metód) by sa zvýšila energetická nezávislosť EÚ,
- znížili by sa náklady na elektrickú energiu pre občanov EÚ,
- vytvorili by sa pracovné miesta a reštrukturalizoval trh s energiou (najmä v regiónoch, ktoré boli doteraz závislé od fosílnych palív),
- mohlo by to podporiť vedecký rozvoj inovatívnych techník získavania energie,
- kvalita elektrickej infraštruktúry a elektrizačnej sústavy je rovnako dôležitá ako energetické zdroje a umožňuje hladkú, efektívnu a cenovo dostupnú distribúciu a prepravu energie.

11. Odporúčame, aby EÚ aktívne podporovala ekologickejšie výrobné procesy subvencovaním alebo iným odmeňovaním spoločností, ktoré investujú do znižovania environmentálnych nákladov svojej výroby. Okrem toho požadujeme úsilie o rekultiváciu bývalých priemyselných lokalít a vytvorenie chránených zelených zón okolo tých súčasných. Od spoločností by sa malo vyžadovať, aby aspoň čiastočne financovali toto úsilie z vlastného rozpočtu.

Odporúčame to, pretože výrobné procesy sú dôležitým prvkom dodávateľského reťazca. Ak sa stanú šetrnejšími k životnému prostrediu, mohol by sa výrazne znížiť náš dosah na klímu. Domnievame sa, že spoločnosti a priemyselné odvetvia by mali niesť zodpovednosť za to, ako vyrábajú svoje výrobky (vrátane rekultivácie a opatrení na ochranu životného prostredia). Pri prechode na

ekologickejšie výrobné procesy sa spoločnosti pripravujú na budúcnosť a stávajú sa odolnejšími (čo chráni pracovné miesta).

Podokruh 2.2. Udržateľné hospodárstvo/Podokruh 2.3. Zdaňovanie

- 12. Odporúčame, aby sa namiesto plastových obalov začali využívať opakovane použiteľné obaly. Mali by existovať stimuly pre spotrebiteľov a spoločnosti, aby pre spotrebiteľov nebolo drahšie nakupovať tovar na váhu („*en vrac*“ vo francúzštine alebo „*sfuso*“ v taliančine) než balený tovar. Spoločnosti, ktoré prispievajú k tejto transformácii, by mali mať daňové výhody a tie, ktoré k nej neprispievajú, by mali naopak platiť na daniach viac. V prípade výrobkov, ktoré nemožno opätovne použiť, by mali byť obaly recyklovateľné a/alebo biologicky rozložiteľné. Je potrebná verejná inštitúcia alebo inštitúcia dohľadu, ktorá by monitorovala všetky aspekty, stanovovala pravidlá a zverejňovala ich. Odporúča sa vzdelávať spoločnosti aj spotrebiteľov, komunikovať s nimi o týchto opatreniach (aj na sociálnych sieťach), aby zmenili správanie z dlhodobého hľadiska. Spoločnosti treba podporovať a pomáhať im pri hľadaní čo najlepšieho spôsobu nakladania s vlastným odpadom (napríklad stavebné spoločnosti).**

Odporúčame to, pretože všetci by sme mali niesť zodpovednosť za vlastné činy. Preto musíme prehodnotiť všetky výrobné procesy. Recyklácia si vyžaduje veľa zdrojov (voda, energia), takže nemôže byť jedinou odpoveďou. Preto navrhujeme zamerať sa na predaj tovaru na váhu. Recyklácia by sa mala realizovať len v prípade ľahko recyklovateľných materiálov. Podľa príkladu Fínov vieme, že možno recyklovať veľmi veľkú časť.

- 13. Odporúčame, aby v Európe platili rovnaké fiškálne pravidlá a aby sa v celej EÚ harmonizovala fiškálna politika. Daňová harmonizácia by mala jednotlivým členským štátom poskytnúť priestor na stanovenie vlastných daňových pravidiel, no súčasne by mala brániť daňovým únikom. Ukončila by škodlivé daňové praktiky a daňovú súťaž. Dane by sa mali týkať obchodných transakcií na mieste, kde sa uskutočňujú. Ak spoločnosť predáva v nejakej krajine, mala by v tejto krajine platiť dane. Cieľom týchto nových pravidiel by bolo zabrániť presúvaniu a zabezpečiť, aby sa transakcie a výroba uskutočňovali v rámci európskych krajín.**

Odporúčame to, pretože chceme chrániť a rozvíjať pracovné miesta, hospodársku činnosť v Európe a rovnosť medzi členskými štátmi. Tento postup prinesie jednotné chápanie fiškálneho systému v Európe. Jeho zámerom je ukončiť absurdnú monopolnú situáciu veľkých spoločností, ktoré v porovnaní

s menšími neplatia dostatočne vysoké dane. Takisto prinesie peniaze tam, kde sa vykonávajú obchodné činnosti.

- 14. Odporúčame zrušiť systém plánovaného zastarávania všetkých elektronických zariadení. Mali by sa uskutočniť zmeny na úrovni jednotlivcov aj obchodníkov, aby sme zaručili, že dokážeme v dlhodobom horizonte vlastniť zariadenia, opravovať ich a modernizovať. Odporúčame, aby sa podporovalo používanie repasovaných zariadení. Vďaka regulácii by spoločnosti museli zaručiť právo na opravu vrátane modernizácie a aktualizácií softvéru a z dlhodobého hľadiska recyklovať všetky zariadenia. Odporúča sa tiež, aby každá spoločnosť používala štandardizované konektory.**

Odporúčame to, pretože v modernom svete výrobky zvyčajne fungujú len dva roky a chceme, aby mali oveľa dlhšiu životnosť, približne 10 rokov. Tento návrh bude mať pozitívny dosah na klimatickú zmenu a ekológiu. Zároveň sa tým znížia náklady pre spotrebiteľov a obmedzí sa konzumný spôsob života.

- 15. Odporúčame, aby mali všetci možnosť učiť sa o životnom prostredí a jeho prepojení so zdravím každého jednotlivca. Vzdelávacie kurzy pomôžu každému definovať vlastné stratégie na začlenenie týchto tém do života. Toto vzdelávanie by sa malo začať v škole osobitnými predmetmi, ktoré sa zaoberajú všetkými ekologickými otázkami, a potom by sme sa mali naďalej vzdelávať počas celého života (napríklad v práci). Prispieje to k zníženiu množstva odpadu a k ochrane životného prostredia a ľudského zdravia. Takéto vzdelávanie podporí miestnu spotrebu zdravých a nespracovaných výrobkov od miestnych výrobcov. Tí, ktorí sa nesnažia znížiť množstvo odpadu, budú musieť absolvovať bezplatné školenie o týchto otázkach. Aby bola táto zmena životného štýlu možná, musia byť ceny spravodlivé pre výrobcu aj spotrebiteľa. Preto navrhujeme, aby sa na malých, miestnych a ekologických výrobcov vzťahovalo oslobodenie od dane.**

Odporúčame to, pretože si myslíme, že mnohých ľudí tieto otázky ešte neznepokojujú. Práve preto potrebujeme v tejto oblasti vzdelávať všetkých. Okrem toho miestne a zdravé výrobky bývajú pre mnohých cenovo nedostupné. Musíme zabezpečiť, aby boli miestne výrobky dostupnejšie pre všetkých.

Podokruh 2.4. Poľnohospodárstvo/Podokruh 2.5. Digitálna infraštruktúra

16. Odporúčame zavedenie ľahko zrozumiteľného spoločného európskeho systému označovania potravín a výživových doplnkov (informácie by obsahovali alergény, krajinu pôvodu atď.), transparentnosť prebiehajúcich schvaľovacích procesov, digitalizáciu informácií o výrobkoch prostredníctvom štandardizovanej európskej aplikácie, ktorá by sa jednoducho používala a poskytovala by dodatočné informácie o výrobkoch a výrobnom reťazci. Myslíme si tiež, že je potrebný skutočne nezávislý orgán, ktorý by reguloval potravinové normy v celej EÚ a ktorý by mal zákonodarnú právomoc, aby mohol uplatňovať sankcie.

Odporúčame to, pretože občania EÚ by mali očakávať rovnaký štandard potravín. Integrita potravín je nevyhnutná na zaistenie bezpečnosti občanov. Tieto odporúčania vznikli s cieľom harmonizovane posilniť monitorovanie schvaľovania a transparentnosť výroby potravín.

17. Odporúčame, aby sa infraštruktúra stala štátnym majetkom, aby sa zabránilo vzniku monopolov v oblasti telekomunikácií a internetových služieb. Prístup na internet by mal byť právom a zavedenie internetového pripojenia do tzv. mŕtvych zón (oblastí bez prístupu na internet) by malo byť prioritou. Pokiaľ ide o prístup na internet a k hardvéru, prioritou sú deti a rodiny, najmä s ohľadom na vzdelávanie a obzvlášť v čase pandémie. Je potrebná iniciatíva na podporu práce na diaľku, ako sú kancelárske priestory s prístupom k spoľahlivému, rýchlemu internetovému pripojeniu a počítačové kurzy.

Odporúčame to, pretože musíme zabezpečiť, aby digitálna transformácia prebiehala spravodlivo. Prístup na internet má zásadný význam pre demokraciu a je právom všetkých európskych občanov.

18. Odporúčame starať sa o miestny hmyz a chrániť ho pred inváznymi druhmi. Navrhujeme tiež stimulovať a presadzovať, aby všetka nová výstavba zahŕňala povinné zelené plochy. Vyzývame na zavedenie biodiverzity ako povinného predmetu v školách, ktorý by sa zakomponoval do učebných osnov, napr. v podobe praktických činností. Je dôležité zvýšiť povedomie o biodiverzite pomocou kampaní v médiách a stimulovaním „súťaží“ v celej EÚ (súťaže na úrovni miestnych komunít). Odporúčame, aby sa v členských štátoch EÚ stanovili záväzné vnútroštátne ciele pre opätovné zalesňovanie pôvodnými druhmi stromov a miestnou flórou.

Odporúčame to, pretože biodiverzita je kľúčová pre životné prostredie, kvalitu života a boj proti klimatickej zmene.

Okruh 3: Spravodlivá spoločnosť

Podokruh 3.1. Sociálne zabezpečenie

- 19. Odporúčame podporovať sociálnu politiku a rovnosť práv vrátane zdravia, ktoré budú harmonizované pre celú EÚ a zohľadnia dohodnuté predpisy a minimálne požiadavky na celom území.**

Odporúčame to, pretože sociálna politika v jednotlivých členských štátoch sa veľmi líši a tieto rozdiely treba zmenšiť, aby mohli všetci občania viesť dôstojný život a aby sa zabezpečila starostlivosť a podpora, ktorú zraniteľné osoby potrebujú z rôznych dôvodov (zdravie, vek, sexuálna orientácia atď.).

- 20. Odporúčame podporovať výskum v oblasti sociálnych záležitostí a zdravia v EÚ podľa prioritných línií odsúhlasených členskými štátmi, ktoré sa považujú za verejný záujem, a poskytnúť primerané finančné prostriedky. Musíme posilniť spoluprácu vo všetkých odborných oblastiach medzi krajinami, vzdelávacími inštitúciami (univerzitami atď.).**

Odporúčame to, pretože existuje mnoho oblastí, v ktorých treba rozvíjať a prehĺbovať poznatky. Skúsenosti s pandemiou predstavujú príklad, keď je výskum nevyhnutný na zlepšenie života, je nutná verejno-súkromná a medzivládna spolupráca, ako aj finančná podpora.

- 21. Odporúčame, aby EÚ mala väčšie právomoci v oblasti sociálnej politiky s cieľom harmonizovať a stanoviť minimálne pravidlá a dôchodkové dávky v celej EÚ na základe dôkladnej analýzy. Minimálny dôchodok musí byť nad hranicou chudoby krajiny. Dôchodkový vek by sa mal líšiť podľa kategorizácie povolání, pričom ľudia, ktorí vykonávajú duševne a fyzicky náročné povolania, by mohli odísť do dôchodku skôr. Zároveň by sa malo zaručovať právo na prácu pre staršie osoby, ktoré chcú naďalej dobrovoľne pracovať.**

Odporúčame to, pretože sa zvyšuje očakávaná dĺžka života a znižuje sa pôrodnosť. Európske obyvateľstvo starne, a preto musíme prijať ďalšie opatrenia, aby sme zabránili riziku marginalizácie starších ľudí a zabezpečili im dôstojný život.

22. Odporúčame súbor dohodnutých opatrení na podporu zvýšenia pôrodnosti, ako aj na zabezpečenie primeranej starostlivosti o deti. Tieto opatrenia zahŕňajú okrem iného cenovo dostupnú a prístupnú starostlivosť o deti (na pracovisku, cez noc, zníženie DPH na výbavu pre deti), bývanie, stabilnú prácu, podporu materstva, osobitnú podporu a ochranu práce pre mladých ľudí a rodičov, ako aj podporu prístupu matiek a otcov k vedomostiam pri návrate do práce.

Odporúčame to, pretože EÚ má veľmi nízku pôrodnosť, čo ešte viac prispieva k starnutiu európskeho obyvateľstva, a preto by sa mali prijať okamžité opatrenia. Cieľom navrhovaného súboru opatrení je zabezpečiť stabilitu potrebnú pre mladé rodiny, aby mohli zaopatríť deti.

23. Odporúčame zaručiť sociálnu a zdravotnú starostlivosť o staršie osoby doma aj v zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti. Okrem toho je potrebné zlepšiť podporu tých, ktorí sa starajú o staršie osoby (príbuzných).

Odporúčame to, pretože očakávaná dĺžka života sa zvyšuje a pôrodnosť klesá, európske obyvateľstvo starne, a preto musíme prijať ďalšie opatrenia, aby sme zabránili riziku marginalizácie starších ľudí a zabezpečili im dôstojný život.

24. Odporúčame, aby EÚ podporovala paliatívnu starostlivosť a eutanáziu na základe konkrétneho súboru pravidiel a predpisov.

Odporúčame to, pretože pacienti a rodiny by tak menej trpeli a zabezpečilo by sa dôstojné ukončenie života.

Podokruh 3.2. Rovnosť práv

25. Odporúčame, aby EÚ podporovala cielený prístup občanov k dôstojnému sociálnemu bývaniu podľa osobitných potrieb. Finančné úsilie by sa malo rozdeliť medzi súkromných financovateľov, prenajímateľov, nájomcov, orgány členských štátov na celoštátnej a miestnej úrovni a Európsku úniu. Cieľom by malo byť uľahčenie výstavby/opravy existujúceho fondu sociálneho bývania, a to aj prostredníctvom družstiev, prenájmu a kúpy. Podpora by sa mala poskytovať na základe jasných kritérií (napr. maximálna plocha na osobu, ktorá sa má dotovať, príjmy nájomníkov atď.).

Odporúčame to, pretože lepší prístup k bývaniu by zabezpečil, aby občania EÚ vnímali hmatateľnú rovnosť práv. Pomohlo by to zmierniť sociálne napätie. Zatiaľ čo od EÚ sa žiada najmä, aby dohliadala na podporný mechanizmus, štátne a miestne orgány by mali aktívnejšie riešiť problémy s bývaním.

26. Odporúčame, aby EÚ zlepšila reguláciu a jednotné vykonávanie podporných opatrení pre rodiny s deťmi vo všetkých členských štátoch. Tieto opatrenia zahŕňajú: predĺženie rodičovskej dovolenky, zvýšenie príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na starostlivosť o dieťa.

Odporúčame to, pretože sa domnievame, že opatrenia by zmiernili demografický problém, ktorému EÚ čelí. Zlepšili by aj rodovú rovnosť rodičov.

27. Odporúčame, aby EÚ prijala opatrenia s cieľom zaručiť, aby mali všetky rodiny rovnaké rodinné práva vo všetkých členských štátoch. Takéto práva zahŕňajú právo na manželstvo a adopciu.

Odporúčame to, pretože si myslíme, že všetci občania EÚ by mali mať rovnaké práva vrátane rodinných práv. Rodina je základnou jednotkou organizácie spoločnosti. Šťastná rodina prispieva k zdravej spoločnosti. Cieľom odporúčania je zabezpečiť, aby všetci občania požívali rodinné práva bez ohľadu na pohlavie, vek, etnický pôvod alebo fyzický zdravotný stav.

Podokruh 3.3. Spravodlivosť/Podokruh 3.4. Prístup k športu

28. Odporúčame, aby sa stratégia EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 stala silnou prioritou a naliehavou záležitosťou, ktorú členské štáty účinne riešia. EÚ by mala a) vymedziť ukazovatele (t. j. postoje, rozdiely v platoch, zamestnanosť, vedenie atď.), každoročne monitorovať stratégiu a zabezpečiť transparentnosť dosiahnutých výsledkov a b) zriadiť funkciu ombudsmana s cieľom získať spätnú väzbu priamo od občanov.

Odporúčame to, pretože si myslíme, že rodová rovnosť nie je ani zďaleka na takej úrovni, akú by sme chceli vidieť v EÚ. Rodová rovnosť a občianske práva by mali byť harmonizované na európskej úrovni, aby ich dosiahli všetky krajiny, a nielen tie, ktoré sú s témou viac stotožnené. Oceňujeme prítomnosť a prínos žien na vedúcich pozíciách a v akomkoľvek povolani, aby bola EÚ rôznorodá a napĺňala

svoj potenciál. Ženy sú v mnohých situáciách znevýhodnené (aj keď majú dobré/vysokoškolské vzdelanie alebo iné kvality), takže takáto stratégia je veľmi potrebná.

- 29. Odporúčame, aby EÚ podporovala a zvyšovala povedomie o športe a fyzickej aktivite vo všetkých členských štátoch vzhľadom na ich prínos pre zdravie. Šport a fyzická aktivita by mali byť zahrnuté do politík v oblasti sociálneho, fyzického a duševného zdravia, vzdelávania a práce (t. j. podpora športu a/alebo cvičebných plánov predpísaných lekármi, a následné zaručenie prístupu k športovým zariadeniam, 1 hodina pracovného času za týždeň na fyzickú aktivitu atď.).**

Odporúčame to, pretože ide o investíciu z dlhodobého hľadiska. Investície do športu a fyzickej aktivity znižujú náklady a záťaž pre zdravotníctvo. Napríklad šport a fyzická aktivita ako zdravotnícky zásah by skrátili obdobie liečby a zefektívni ju. V niektorých krajinách, ako je Nemecko, sa to už úspešne vykonáva. Šport buduje hodnoty ako odhodlanie, úsilie, sebavedomie, rešpekt či družnosť. Sedavý životný štýl je v súčasnosti bežnejší ako v predchádzajúcich generáciách, a to okrem iného z dôvodu väčšieho počtu sedavých zamestnaní a/alebo zmeny trávenia voľného času.

- 30. Odporúčame, aby EÚ uložila každému členskému štátu povinnosť zaviesť vymedzenú minimálnu mzdu odrážajúcu životné náklady v tomto štáte, ktorá bude spravodlivá a umožní minimálne životné podmienky nad hranicou chudoby. Každý členský štát to musí monitorovať.**

Odporúčame to, pretože nie je spravodlivé, aby pracujúci človek žil od výplaty k výplate. Spravodlivé mzdy by mali prispievať ku kvalite života v sociálnej oblasti. Nespravodlivé mzdy predstavujú pre štáty vysoké náklady (zabezpečenie, vyhýbanie sa daňovým povinnostiam, vyššie sociálne náklady atď.).

- 31. Odporúčame daňovú harmonizáciu v členských štátoch EÚ (s cieľom vyhnúť sa daňovým rajom v rámci EÚ a zamerať sa na offshoring v rámci Európy) a daňový stimul na odrádzanie od presunu pracovných miest mimo Európy.**

Odporúčame to, pretože nás znepokojuje vplyv presunu pracovných miest mimo Európy, a zároveň by to zabránilo daňovej súťaži medzi členskými štátmi EÚ.

Okruh 4: Vzdelávanie v Európe

Podokruh 4.1. Európska identita/Podokruh 4.2. Digitálne vzdelávanie

32. Odporúčame podporovať viacjazyčnosť už od útleho veku, napríklad od škôlky. Od základnej školy by malo byť povinné, aby deti dosiahli úroveň C1 v druhom aktívnom jazyku EÚ (inom než ich materinský).

Odporúčame to, pretože viacjazyčnosť je nástrojom, ktorý spája ľudí a je mostom k iným kultúram, keďže sprístupňuje iné krajiny a ich kultúry. Posilňuje európsku identitu a medzikultúrnu výmenu. Je dôležité spoznávať ostatné kultúry v Európskej únii. Dobrá schopnosť konverzovať v dvoch jazykoch by preto podporila budovanie spoločnej európskej identity a pochopenie iných európskych kultúr. Aby bolo vzdelávanie úspešné, EÚ musí zabezpečiť úzku spoluprácu so vzdelávacími inštitúciami. Navyše treba vytvoriť osobitný program (napr. digitálne platformy, rozšírené programy Erasmus+ atď.) výlučne na podporu viacjazyčnosti. Súčasnú Európsku školu tu môžu slúžiť ako vzor. EÚ by mala zriadiť viac takýchto škôl a aktívne ich podporovať.

33. Odporúčame, aby EÚ viac zvyšovala povedomie o nebezpečenstvách internetu a digitalizácie pre mladých ľudí vytvorením povinného základoškolského predmetu. EÚ by mala vytvoriť nástroje a spoločné učebné priestory pre mladých ľudí, aby sa mohli učiť spolu.

Odporúčame to, pretože súčasné iniciatívy alebo programy v tejto oblasti nepostačujú. Mnohí občania EÚ navyše nevedia o existujúcich iniciatívach EÚ v týchto oblastiach. Deti si nie sú dostatočne vedomé nebezpečenstiev internetu, a preto by sme mali robiť oveľa viac pre podporu a zvyšovanie povedomia mladšej generácie.

34. Odporúčame, aby EÚ vynaložila úsilie na lepšie sprístupnenie technológií starším ľuďom, a to podporou programov a iniciatív – napríklad formou kurzov prispôbených ich potrebám. EÚ by mala zaručiť právo využívať digitalizáciu pre tých, ktorí chcú, a navrhnúť alternatívy pre tých, ktorí nie.

Odporúčame to, pretože EÚ by mala zabezpečiť, aby sa starší ľudia mohli zapájať do diania v digitálnom svete a aby nikto nebol diskriminovaný. Mali by sa zaviesť

zjednodušené nástroje pre generácie, ktoré nemajú veľa skúseností s používaním určitých technológií, aby sa mohli začleniť do dnešného sveta. Odporúčame intenzívnejšiu propagáciu existujúcich iniciatív, aby občania o týchto príležitostiach vedeli. EÚ by nemala diskriminovať staršie generácie z hľadiska používania počítačových nástrojov. (Poznámka: to znamená, že občania by mali mať možnosť žiť si svoj život bez potreby použitia internetovej siete). EÚ by mala organizovať a bezplatne poskytovať trvalú pomoc starším generáciám s cieľom uľahčiť prístup k digitálnym nástrojom.

Podokruh 4.3. Kultúrne výmeny/Podokruh 4.4. Environmentálne vzdelávanie

35. Odporúčame, aby EÚ vytvorila platformu, kde budú na vzdelávacie účely k dispozícii materiály o zmene klímy, udržateľnosti a environmentálnych otázkach. Tieto informácie by mali byť faktické, skontrolované odborníkmi a prispôbené na mieru každému členskému štátu. Platforma:

- by mala zahŕňať kurzy pre rôzne cieľové skupiny, napríklad ľudí žijúcich v mestách/na vidieku, všetky vekové skupiny a všetky úrovne predchádzajúcich znalostí,
- musí byť k dispozícii všetkým členským štátom a mala by byť ľahko dostupná,
- by mala v rámci realizácie zahŕňať plán propagácie – na ňom treba spolupracovať s relevantnými spoločnosťami,
- by sa mohla sprístupniť spolu s programom financovania na podporu využívania a realizácie informácií na platforme. Týmto financovaním by sa mali podporiť aj exkurzie s cieľom ukázať relevantné príklady v praxi.

Odporúčame to, pretože ľudia všetkých vekových kategórií potrebujú prístup k faktickým informáciám o tom, ako riešiť otázky zmeny klímy, udržateľnosti a životného prostredia. Dôležité pojmy ako „ekologická stopa“ musia chápať všetci, najmä mladí ľudia, pretože to, čo sa naučíme ako deti, využívame počas celého života. Tieto témy sú zložité a šíria sa dezinformácie. Potrebujeme spoľahlivý zdroj a EÚ má na to potrebnú dôveryhodnosť aj zdroje. Je to dôležité aj preto, že úroveň znalostí a prístupnosť dôveryhodných informácií sa v jednotlivých členských štátoch líšia.

36. Odporúčame, aby EÚ uprednostnila sprístupnenie výmenných programov pre všetkých (vekové skupiny, členské štáty, úrovne vzdelania a miera solventnosti) a umožnila výmeny alebo stáže naprieč odvetviami, krajinami,

vzdelávacími inštitúciami, mestami a podnikmi. EÚ by mala byť zodpovedná za iniciovanie, sprostredkovanie a financovanie kultúrnych a sociálnych výmen v celej EÚ – fyzických aj digitálnych. EÚ musí aktívne podporovať tieto iniciatívy a zamerať sa na ľudí, ktorí ešte kultúrne a sociálne výmenné programy nepoznajú. Dokonalým príkladom európskej výmeny je Konferencia o budúcnosti Európy, ktorej účastníci boli vybraní náhodne. Takýchto príkladov treba viac, ale aj menších iniciatív a výmen v rámci športu, hudby, (sociálnych) stáží atď.

Odporúčame to, pretože je dôležité vytvoriť pocit spolupatričnosti a súdržnosti a posilniť toleranciu ku všetkým našim obohacujúcim rozdielom/rozmanitým postojom, ako aj v záujme rozvoja individuálnych zručností. Zároveň to pomôže budovať priateľstvá, vzájomné porozumenie a kritické myslenie. Chceme podporiť zapojenie všetkých členov našich komunít – aj tých, ktorí sa doteraz na takýchto iniciatívach nezúčastnili.

Podokruh 4.5. Kvalita, financovanie a prístup k vzdelávaniu/Podokruh 4.6. Harmonizácia vzdelávania

37. Odporúčame, aby sa všetky členské štáty dohodli na certifikovaných minimálnych normách vzdelávania v hlavných predmetoch počnúc základnou školou, a aby ich zaviedli. Cieľom je zabezpečiť, aby všetci občania mali rovnaký prístup k štandardnej kvalite vzdelávania, čím sa zabezpečí spravodlivosť a rovnosť.

Odporúčame to, pretože:

- zavedenie minimálnych noriem by zvýšilo dôveru rodičov, učiteľov a študentov vo vzdelávacie systémy, pričom by ponechalo priestor na iniciatívu a rozmanitosť,
- realizácia odporúčania by posilnila spoločnú európsku identitu, vzájomnosť, jednotu a pocit spolupatričnosti,
- realizácia odporúčania by zintenzívnila spoluprácu a výmeny medzi školami v celej EÚ, čo by zlepšilo vzťahy medzi pedagogickými pracovníkmi a žiakmi a výrazne pomohlo výmenným programom.

38. Odporúčame, aby sa angličtina vyučovala na úrovni certifikovanej normy ako hlavný predmet na základných školách vo všetkých členských štátoch EÚ, s cieľom uľahčiť a posilniť schopnosť európskych občanov efektívne

komunikovať.

Odporúčame to, pretože:

- by sa tým zvýšila jednota a rovnosť posilnením schopnosti občanov vzájomne komunikovať; zároveň by sa podporila silnejšia spoločná európska identita,
- by sa tým umožnil širší, pružný a prístupnejší trh práce, na ktorom budú môcť občania sebavedomo pracovať a komunikovať vo všetkých ostatných členských štátoch, čo posilní ich osobný rast i pracovné príležitosti,
- jazyk spoločný pre všetkých Európanov by sa dal zaviesť vo veľmi krátkom časovom horizonte, ak by sa táto iniciatíva zrealizovala,
- používanie spoločného jazyka urýchli výmenu informácií, čo by bolo prínosom pre spoluprácu, spoločnú reakciu na krízy, humanitárnu pomoc a zblíženie Európy a Európanov.

Okruh 5: Etická a bezpečná digitálna transformácia

Podokruh 5.1. Demokratizácia digitalizácie/Podokruh 5.2. Kybernetická bezpečnosť

39. Odporúčame, aby EÚ mala viac právomocí v boji proti nezákonnému obsahu a počítačovej kriminalite. Odporúčame posilniť kapacity Europolu/Európskeho centra boja proti počítačovej kriminalite vrátane:

- navýšenia finančných a personálnych zdrojov,
- zabezpečenia podobných trestov v každej krajine,
- zabezpečenia rýchleho a účinného presadzovania.

Odporúčame to, aby sa zaručila sloboda na internete a zároveň sa zabezpečilo trestanie diskriminácie, zneužívania a obťažovania. Podporujeme myšlienku európskeho verejného orgánu, pretože nechceme ponechať reguláciu online platforiem výlučne na súkromné spoločnosti. Online platformy musia prevziať zodpovednosť za šírený obsah, ale chceme zabezpečiť, aby ich záujmy neboli prvoradé. Regulácia obsahu a stíhanie zodpovedných osôb musia byť účinné a rýchle, aby páchatel'ov aj odrádzali.

40. Odporúčame, aby EÚ investovala do kvalitných a inovačných digitálnych infraštruktúr (ako technológia 5G, ktorá sa v Európe vyvíja), s cieľom zabezpečiť samostatnosť Európy a zabrániť jej závislosti od iných krajín alebo súkromných spoločností. EÚ by mala venovať pozornosť aj investíciám v jej menej rozvinutých regiónoch.

Odporúčame to, pretože digitálna infraštruktúra zohráva kľúčovú úlohu v európskom hospodárstve a Európanom uľahčuje každodenný život. Európa preto potrebuje kvalitnú digitálnu infraštruktúru. Ak bude Európa závislá od iných, môže byť zraniteľná voči negatívnym vplyvom súkromných spoločností alebo iných krajín. Európa by preto mala v záujme svojej nezávislosti investovať do digitálnej infraštruktúry. Takisto je dôležité zabezpečiť digitálnu integráciu – treba zabezpečiť, aby sa investície dostali do digitálne menej rozvinutých regiónov.

41. Odporúčame, aby EÚ podporovala vzdelávanie o falošných správach („fake news“), dezinformáciách a online bezpečnosti na všetkých školách v Európe. To by malo vychádzať z príkladov osvedčených postupov z celej EÚ. EÚ by mala na podporu tejto práce zriadiť osobitnú organizáciu a poskytovať vzdelávacím

systemom odporúčania. Mala by tiež podporovať neformálne vzdelávanie, ako aj inovačné a tvorivé vyučovacie techniky (napr. participatívne hry).

Odporúčame to, pretože zavedenie hodín gramotnosti v oblasti online a digitálnej bezpečnosti (so zameraním na online podvody, nepravdivé informácie atď.) v školách je dôležité, aby sa každý vedel brániť pred online hrozbami. Treba sa zamerať na mladšiu generáciu, keďže tá je veľmi vystavená online hrozbám. Školy môžu pri šírení osvedčených postupov komunikovať aj s rodičmi. Tento predmet môže čerpať z príkladov osvedčených postupov v celej Európe (napr. vo Fínsku) a zároveň sa môže prispôbiť potrebám každej krajiny.

Podokruh 5.3. Ochrana údajov

- 42. Odporúčame ďalšie obmedzenie zneužívania údajov „dátovými gigantmi“ lepším presadzovaním GDPR (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), vytvorením štandardizovanejších mechanizmov v celej EÚ a zabezpečením toho, aby pravidlá dodržiavali aj mimoeurópske spoločnosti pôsobiace v EÚ. Zlepšenie by malo vyžadovať jasné a stručné vysvetlenie podmienok používania, ktoré bude jednoznačné, poskytne viac informácií o tom, ako a kto údaje použije, a nebude uplatňovať predvolený súhlas s opätovným použitím a ďalším predajom údajov. Malo by sa zabezpečiť trvalé vymazanie údajov na požiadanie občana. Takisto by sa malo zlepšiť presadzovanie jednotného dodržiavania predpisov o profilovaní osôb na základe ich online správania. Navrhujeme dva druhy sankcií: pokuta úmerná obratu spoločnosti a obmedzenia činnosti spoločnosti.**

Odporúčame to, pretože dnes je veľmi málo transparentné, aké údaje sa zbierajú, ako sa spracúvajú a komu sa predávajú. Musíme ešte viac obmedziť zneužívanie moci zo strany dátových gigantov a zabezpečiť, aby súhlas občanov na spracovanie údajov bol skutočne informovaný.

- 43. Odporúčame vytvoriť nezávislú celoúnijnú agentúru, ktorá by mala jasne vymedziť vtieravé praktiky (napr. spam) a vytvoriť usmernenia a mechanizmy na to, aby sa občania mohli odhlásiť z odberu a odvolať spracúvanie údajov, najmä tretími stranami. Musí mať mandát na identifikáciu a postihovanie podvodníkov a organizácií, ktoré nedodržiavajú pravidlá. Mala by pracovať na tom, aby predpisy EÚ dodržiavali aj subjekty so sídlom mimo EÚ, ktoré v Únii pôsobia. Financovali by ju inštitúcie EÚ a pozostávala by zo zmiešanej rady**

nezávislých orgánov (t. j. expertov z univerzít a profesijných združení). Mala by mať rotujúce predsedníctvo. Navrhujeme dva druhy sankcií: pokuta úmerná obratu spoločnosti a obmedzenia činnosti spoločnosti.

Odporúčame to, pretože v súčasnosti neexistuje žiadna centrálna agentúra so silným mandátom, ktorá by mohla občanom pomôcť – najmä ak majú problém a potrebujú pomoc, poradenstvo alebo podporu. Neexistujú jasné a záväzné pravidlá, ktoré by spoločnosti mali dodržiavať, a sankcie sa buď nepresadzujú, alebo sú pre spoločnosti zanedbateľné.

- 44. Odporúčame vytvoriť certifikačný systém EÚ, ktorý by transparentne odrážal súlad so všeobecným nariadením o ochrane údajov a zabezpečil by, aby sa informácie o ochrane údajov prezentovali prístupne, jasne a jednoducho. Takýto certifikát by mal byť povinný a viditeľný na webových sídlach a platformách. Certifikát by mal vydávať nezávislý certifikačný orgán na európskej úrovni (existujúci alebo osobitne zriadený), ktorý nie je prepojený s národnými vládami ani so súkromným sektorom.**

Odporúčame to, pretože v súčasnosti je transparentnosť o miere ochrany údajov každou spoločnosťou absentujúca alebo minimálna a používatelia/zákazníci nemôžu prijímať informované rozhodnutia.

- 45. Odporúčame lepšie vysvetliť všeobecné nariadenie o ochrane údajov a zlepšiť komunikáciu o ňom vytvorením štandardného textu o súlade, ktorý bude napísaný jednoducho a jasne, aby mu každý rozumel. Tento text by mal vysvetľovať ústrednú myšlienku a/alebo základné zásady. Postup poskytovania súhlasu by mal byť vizuálnejší (t. j. ako aplikácia, ktorá vyžaduje výslovné povolenie na prístup k telefónu). Mala by ju sprevádzať informačná kampaň (vrátane televíznej), dôsledné poskytovanie povinných kurzov (aspoň pre tých, ktorí pracujú s údajmi) a poradenstvo pre tých, ktorí potrebujú pomoc.**

Odporúčame to, pretože v súčasnosti je znenie všeobecného nariadenia o ochrane údajov príliš vágne a technické, informácií je priveľa a nie je prístupné pre všetkých. Komunikácia sa takisto v rôznych krajinách odlišuje a často vylučuje rôzne skupiny, najmä starších ľudí a tých, ktorí nie sú v digitálnej oblasti veľmi zbehlí.

Podokruh 5.4. Zdravá digitalizácia

46. Odporúčame, aby EÚ riešila problém falošných správ („fake news“) dvojakou:

- **legislatíva pre sociálne mediálne spoločnosti na zavedenie algoritmov strojového učenia, ktoré dokážu vyhodnotiť dôveryhodnosť informácií na sociálnych médiách a nových médiách a poskytnúť používateľovi zdroje overených informácií. Odporúčame expertný dohľad nad týmito algoritmi, aby sa zabezpečilo ich správne fungovanie,**
- **zriadenie digitálnej platformy, ktorá by hodnotila informácie z tradičných médií (napr. televízia, tlač, rozhlas) nezávisle od politických a hospodárskych záujmov a informovala občanov o kvalite správ bez uplatňovania akejkoľvek cenzúry. Platforma by mala podliehať verejnej kontrole a mala by dodržiavať najprísnejšie normy transparentnosti a EÚ by mala zabezpečiť, aby sa vyčlenené finančné prostriedky použili na plánované účely.**

Odporúčame to, pretože sa treba zamerať na rôzne druhy médií a domnievame sa, že sankcie alebo odstraňovanie obsahu by mohli viesť k cenzúre a porušovaniu slobody prejavu a slobody tlače. Odporúčame, aby správne fungovanie algoritmu kontrolovali a monitorovali experti. Napokon odporúčame, aby bola platforma apolitická a nezávislá, aby sa zabezpečila transparentnosť a sloboda prejavu. Okrem toho, keďže falošných správ sa nedá zbaviť úplne, poskytnutie týchto nástrojov občanom pomôže znížiť vplyv takýchto správ v Európe.

47. Odporúčame, aby EÚ vykonala rôzne opatrenia v záujme zdravého používania internetu:

- **V prvom rade sa EÚ musí zaoberať nedostatkom infraštruktúry a zariadení, ktorý občanom bráni v prístupe na internet.**
- **Ďalej odporúčame, aby EÚ nabádala členské štáty k vzdelávaniu o internete a jeho rizikách pre všetky vekové skupiny. To môže mať formu školského vyučovania pre deti a mládež, ako aj zriadenia rôznych programov a kurzov pre dospelých a starších občanov. O obsahu tohto vzdelávania by mala rozhodnúť na európskej úrovni skupina nezávislých odborníkov.**
- **Napokon žiadame od EÚ všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa pri digitalizácii spoločnosti nezabudlo na starších ľudí a aby základné služby boli dostupné aj osobne.**
- **EÚ by mala zabezpečiť, aby členské štáty využili vyhradené finančné prostriedky na plánované účely.**

Odporúčame to, pretože v niektorých častiach Európy chýba infraštruktúra a hardvér (napr. zariadenia) a pred vzdelávaním občanov treba zabezpečiť pripojenie – vieme, že existujú určité regióny a profily, kde je prístup na internet obmedzený. Odporúčame vyučovanie, ktoré pomôže deťom dosiahnuť digitálnu gramotnosť, ďalšie programy na pomoc starším generáciám v tejto digitálnej transformácii a prijatie potrebných opatrení, aby v dôsledku digitálnej transformácie neboli poškodené práva staršieho obyvateľstva.

48. Odporúčame, aby Európska únia podporovala vzdelávanie občanov v každom členskom štáte s cieľom podporiť kritické myslenie, skepticizmus a overovanie faktov a naučiť ich, ako samostatne vyhodnotiť, či je určitá informácia dôveryhodná alebo nie. Takéto vzdelávanie by sa malo zahrnúť do základnoškolskej výučby ako osobitný predmet, no malo by sa ponúkať aj v iných verejných priestoroch občanom všetkých vekových kategórií, ktorí chcú takéto školenia využiť. EÚ by mala zabezpečiť, aby členské štáty využili vyhradené finančné prostriedky na plánované účely.

Odporúčame to, pretože si myslíme, že falošných správ sa nedá zbaviť úplne, takže takéto vzdelávanie pomôže občanom rozpoznať ich samostatne. Tým sa zmierni vplyv falošných správ na spoločnosť a na samotných občanov. Jednotlivci budú zároveň samostatnejší a nebudú pri získavaní spoľahlivých informácií závisieť od inštitúcií.

Príloha: INÉ ODPORÚČANIA, KTORÉ SA V PANELOVEJ DISKUSII ZVAŽOVALI, NO NEBOLI PRIJATÉ

Okruh 3: Spravodlivá spoločnosť

Podokruh 3.2. Rovnosť práv

Odporúčame, aby EÚ vytvorila mechanizmus, ktorým sa zaistí monitorovanie a presadzovanie práv menšín (napr. portál alebo kancelária, kde môžu ľudia podávať sťažnosti).

Odporúčame to, pretože sme presvedčení, že každý jednotlivec môže vyjadriť svoj názor a má právo požiadať o pomoc a dostať ju. Takýto mechanizmus je potrebný na zníženie napätia medzi menšinami a väčšinou.

Podokruh 3.3. Spravodlivosť/Podokruh 3.4. Prístup k športu

Odporúčame, aby EÚ zvyšovala povedomie o fyzickej aktivite s využitím verejných osobností ako vzorov (napr. podujatia Parlamentu by mali zahŕňať na pár sekúnd určitú formu fyzickej aktivity alebo gest ako strečing, chôdza alebo skákanie).

Odporúčame to, pretože zapojenie verejných činiteľov do fyzickej aktivity zvýši povedomie.

Okruh 5: Etická a bezpečná digitálna transformácia

Podokruh 5.3. Ochrana údajov

Odporúčame zaviesť webovú identifikáciu (Web ID), ktorá bude uchovávať osobné a citlivé údaje, ale sprístupní ich len orgánom a polícii. Online platformy a predajcovia budú používať online kód naviazaný na Web ID a údaje, ktoré sú relevantné pre určitú činnosť. Východiskovým nastavením zdieľania údajov cez toto ID by malo byť „zamietnuť“. Údaje by sa mali poskytnúť len priamo zúčastneným stranám, a nie tretej strane. Ak sa údaje poskytnú tretej strane, občan by mal mať možnosť jednoducho odmietnuť. Údaje by mali byť k dispozícii len na obmedzený čas alebo pre konkrétnu transakciu. Povolenie na používanie údajov by malo mať obmedzenú časovú platnosť alebo jasné vymedzenie toho, aké úkony môže spoločnosť s týmito údajmi podniknúť.

Odporúčame to, pretože v súčasnosti môžu spoločnosti zbierať všetky údaje vrátane osobných a citlivých údajov a môžu ich použiť na mnohé účely bez toho, aby zverejňovali, ako a prečo presne tak urobili. Aktéri tak získavajú viac informácií, než v skutočnosti potrebujú na to, aby nám poskytli služby, a potom môžu údaje bez nášho súhlasu predať ďalej alebo opäť použiť. Zároveň sa zabezpečí zodpovednosť používateľov internetu a zachová ich relatívna anonymita.